

ПРАВИЛА ПЛЕЙ-ОФФ ТА ТАЙ-БРЕЙКІВ (ДОДАТКОВИХ ПОКАЗНИКІВ)

ПРАВИЛА ПЛЕЙ-ОФФ ТА ТАЙ-БРЕЙКІВ (ДОДАТКОВИХ ПОКАЗНИКІВ)

Затверджено Радою FIDE 01.08.2023

Вступають в дію з 1 вересня 2023 року для всіх змагань FIDE під егідою EVE та GSC і з 1 квітня 2024 року для всіх рейтингових змагань ФІДЕ.

1. Область застосування

Ці правила застосовуються до всіх рейтингових змагань ФІДЕ.

- Примітка: Див. статтю 4.1.

2. Визначення місць учасників з однаковими результатами (гравців або команд)

2.1 Регламент турніру повинен визначати, чи будуть учасники з однаковою кількістю очок ділити одне й те саме місце в турнірній таблиці, або, якщо ні, то визначити спосіб їх ранжування.

2.2 Доступні способи ранжування учасників з однаковою кількістю очок:

- Плей-офф за дошкою (див. статтю 3)
- Тай-брейки поза дошкою (див. статтю 4 і далі)

3. Плей-офф

3.1 Якщо потрібно проведення плей-офф, наступні параметри повинні бути викладені в окремих положеннях турніру, якщо це необхідно

:3.1.1 Чи проводяться плей-офф для всіх учасників, які з однаковими результатами розділили певні місця, чи тільки для конкретних місць (тобто, лише 1-е місце)

3.1.2 Чи застосовується кваліфікація до плей-офф після застосування одного, деяких або всіх тай-брейків, вибраних у Статті 4.1.

3.1.3 Система проведення (тобто, колова або нокаут)

3.1.4 Спосіб утворення пар.

3.1.5 Спосіб визначення кольорів.

3.1.6 Контроль часу для всіх партій

3.1.7 Розклад турів, або перерва між кожною партією

4. Тай-брейки (додаткові показники)

4.1 Тай-брейки повинні мати форму впорядкованого списку, обраного Головним організатором або серед тих, які перераховані в Статті 5, або самостійно визначених у конкретному Регламенті турніру.

Якщо необхідно, Головний арбітр доповнює список, вибираючи додаткові тай-брейки з перелічених у статті 5, та публікує список перед початком турніру.

4.2 У підсумковій турнірній таблиці учасники розташовуються в порядку, визначеному відповідним тай-брейком, починаючи з першого зазначеного тай-брейку і якщо однаковий результат зберігається то переходячи до наступного в списку. Коли список тай-брейків вичерпано, будь-який розподіл, що залишився, повинен бути розв'язаний жеребом.

4.3 На тай-брейках розраховується оцінка, яка може бути заснована на:

Тип А – партіях в підгрупах з учасниками, які мають однакові результати. Тай-брейки цього типу можуть неодноразово з'являтися у списку тай-брейків.

Тип В - особистих результатах учасників, значення яких можуть бути розраховані або спрогнозовані відповідними учасниками до або під час їх партій.

Тип С - підсумкових результатах суперників, вони можуть бути розраховані лише після закінчення туру або всього турніру

Тип D – попередньо відомі дані суперників (тобто,, рейтинги, а також результати попередніх турів), і тому їх значення можна розрахувати після публікації жеребкування (тобто, до початку партій).

4.4 Якщо два учасники грали один з одним більше одного разу, кожна партія або матч розглядатиметься як окрема зустріч (за винятком випадків, передбачених у статті 6.1.2). Отже, дані суперників (тобто,, рейтинги, очки) використовуватимуться в сумах і середніх значеннях стільки разів, скільки обидва учасника зіграли між собою.

5. Список та опис тай-брейків

Назва (за абеткою)	Тип	Section	Acronym	Cut-1
Усереднений Бухгольц суперників	CC	8.2	AOB	
Середній турнірний перфоманс суперників	DC	10.5	APPO	
Середній турнірний рейтинг перфоманса суперників	DC	10.4	APRO	
Середній рейтинг суперників	D	10.1	ARO	●
Бухгольц	C	8.1	BH	●
Особиста зустріч	A	6	DE	
Перший Бухгольц	D	8.3	FB	●
Кількість фактично зіграних партій	B	7.6	GE	
Система Койя для колових турнірів	BC	9.2	KS	
Кількість партій, зіграних чорними	B	7.3	BPG	
Кількість виграних партій	B	7.2	WON	
Кількість партій, виграних чорними	B	7.4	BWG	
Кількість перемог	B	7.1	WIN	
Точний турнірний перфоманс	DB	10.3	PTP	
Зоннеборн-Бергер	BC	9.1	SB	●
Сума прогресивних очок	B	7.5	PS	●
Турнірний рейтинг перфоманса	DB	10.2	TPR	
Тай-брейки для командних нокаутів				
Рахунок по дошкам	B	12.1	BC	
Виключення останньої дошки	B	12.3	BBE	
Результати на першій дошці	B	12.2	TBR	
Тай-брейки для командних змагань				
Розширений Зонненборн-Бергер для команд	BC	13.2	ESB	●
Розширена особиста зустріч команд	A	13.3	EDE	
Матчеві або ігрові очки	B	13.1	MPvGP	
Сума очок та сили суперників	BC/B D	13.4	SSSC	

6. Особиста зустріч (Тип А, тобто, обрахований для кількох учасників)

6.1 Якщо деякі або всі учасники з однаковими результатами зустрічалися один з одним, сума результатів цих зустрічей використовується для ранжування кожного з такими застереженнями:

6.1.1 незіграні партії, на які не поширюється дія Статті 15.2, виключаються, якщо

конкретним регламентом турніру не передбачено інше; якщо включено, незіграні партії еквівалентні зіграним партіям.

6.1.2 всупереч положенням Статті 4.4, якщо два учасники зустрічалися більше одного разу, доданок, який вони використовують у вищезгаданій сумі, є середнє рахунка в цих партіях.

6.2 Якщо всі учасники з однаковими результатами зустрічалися один з одним, цей показник визначає всі місця серед них, за винятком будь-яких подальших однакових результатів між будь-якою їх підгрупою, для яких Стаття 6 буде повторно застосована, доки не будуть вирішені подальші місця.

6.3 У турнірах за швейцарською системою, якщо учасники з однаковими результатами не зіграли всі партії один проти одного, але один з них має абсолютний показник, незалежно від результату незіграних партій, то цей учасник займає серед них перше місце – те саме стосується і другого місця, коли перше присвоюється таким чином; і так далі.

Стаття 6 повинна бути повторно застосована до всіх учасників цієї групи, що залишилися без ранжування.

7. Тай-брейки типу В (на основі власного результату учасника)

7.1 Кількість вигравів

Кількість турів, у яких учасник отримує (з грою чи без неї) стільки очок, скільки було нараховано за перемогу.

7.2 Кількість виграних партій

Кількість виграних партій за дошкою.

7.3 Кількість партій, зіграних чорними

Кількість партій, зіграних за дошкою чорними фігурами.

7.4 Кількість партій, виграних чорними

Кількість виграних партій за дошкою чорними фігурами.

7.5 (Сума) прогресивних очок

Після кожного туру учасник має певну кількість очок. Цей тай-брейк розраховується додаванням результатів учасника в кінці кожного туру.

7.6 Кількість фактично зіграних партій

Кількість турів учасника турніра зменшена на кількість турів які не були зіграні через звільнення від гри за жеребкуванням (т.з. bye), або через штрафні санкції.

8. Бухгольц та інші тай-брейки, що базуються на Бухгольці

8.1 Бухгольц

Сума очок кожного із суперників учасника.

8.2 Усереднене значення Бухгольца суперників

Середня оцінка Бухгольца суперників у партіях, що гралась за дошкою.

8.3 Попередній Бухгольц

Оцінка Бухгольца розрахована так, ніби всі партії останнього туру завершилися нічиєю.

Див. статтю 16 щодо обрахування незіграних турів.

9. Тай-брейки за результатами учасників та їх суперників

9.1 Зоннеборн-Бергер

Він розраховується шляхом додавання для кожного туру значення, отриманого шляхом множення остаточного рахунку суперників на очки, набрані проти них. Див. Статтю 16 щодо обрахування незіграних турів.

9.2 Система Койя (для колової системи)

Кількість очок, набраних проти усіх суперників, які набрали принаймні 50% від максимально можливого результату турніру

10. Тай-брейки на основі рейтингів

Ці тай-брейки не застосовуються у разі наявності в турнірі гравців без рейтингу, за винятком випадків, коли докладні правила поведження з гравцями без рейтингу включені до регламенту турніру або встановлені та опубліковані Головним арбітром до початку турніру.

10.1 Середній рейтинг суперників

Середнє значення рейтингів суперників, у партіях, зіграних за дошкою, округлене до найближчого цілого числа (0,5 округлюється в більшу сторону).

10.2 Турнірний рейтинг перфоманс

Розраховане додавання до числа (названого різницею рейтингів, яка може бути від'ємною), отриманого в результаті перетворення дробового результату (кількості очок, набраних в партіях, зіграних за дошкою, поділеного на кількість партій (див. відповідну таблицю перерахунку у Рейтинговому Положенні ФІДЕ)

10.3 Повний турнірний перфоманс

Це ціле число, що відповідає найнижчому рейтингу, який повинен мати учасник, щоб його очікуваний результат був більшим або дорівнював його турнірному результату

Очікуваний результат є сумою ймовірностей нарахування очок, які визначені в Рейтинговому Регламенті ФІДЕ за допомогою таблиці перетворення рейтингових різниць у ймовірності нарахування очок.

Кожна різниця в рейтингах розраховується з використанням вищезгаданого найнижчого рейтингу та рейтингу кожного суперника, з яким зіграв учасник під час турніру.

У цьому перетворенні використовується повна рейтингова шкала (тобто без скорочення ± 400).

10.4 Середній [турнірний] перфоманс суперників

Середній турнірний перфоманс (СП) суперників, які грали за дошкою, округлений до найближчого цілого числа (0,5 округлюється в більшу сторону).

10.5 Середній абсолютний [турнірний] перфоманс суперників

Середнє абсолютне значення перфоманса (СП) суперників, які грали за дошкою, округлене до найближчого цілого числа (0,5 округлюється в більшу сторону).

11. Командні тай-брейки

11.1 У командних турнірах у кожному матчі між двома командами можуть бути два типи результатів:

11.1.1 Очки за матчі (МО)

Очки, які нараховуються за командну перемогу, командну нічию та командну поразку.

11.1.2 Ігрові очки (ІО)

Сума індивідуальних очок, які набирає кожен гравець команди

12. Тай-брейки для командних нокаутів

Незважаючи на те, що ці тай-брейки можуть використовуватися в командних змаганнях (див. статтю 13) і описуються як такі, вони є специфічними для командних нокаутів, коли обидві команди мають однакову кількість матчевих та ігрових очок.

Тільки для цих тай-брейків:

- індивідуальні перемоги або поразки, отримані через штрафні санкції вважаються стандартними перемогами або поразками.
- якщо команда при жеребкуванні за парами виявилась вільною від гри (bye), то отримані нею ігрові очки враховуються для кожної дошки та є такими ж, як ті, що призначаються за стандартну перемогу.

12.1 Рахунок по дошкам

Обчислюється шляхом призначення для кожної дошки значення, отриманого шляхом множення кількості ігрових очок, набраних на цій дошці (незалежно від того, хто на ній грав), на номер дошки (тобто., одне для першої дошки, два для другої дошки).

Чим нижчий загальний показник, тим вищий рейтинг.

Його можна використовувати лише тоді, коли всі команди мають (набрали) однакову кількість ігрових очок.

12.2 Результати на першій дошці

Це кількість ігрових очок, набраних на першій дошці в усіх партіях команди в турнірі, незалежно від того, хто грав на цій дошці.

Якщо результати на вищій дошці не є вирішальними, цей тай-брейк повторно застосується до наступної вищої дошки, яка ще не була обрахована. Продовжуйте застосовувати цей тай-брейк таким же чином, доки рівність не буде ліквідовано.

12.3 Виключення останньої дошки

Це кількість очок, отриманих на всіх дошках, крім останньої, у всіх партіях, які зіграла команда в турнірі, незалежно від того, хто грав на цих дошках.

Якщо виключення останньої дошки не є вирішальним, треба повторно застосувати цей тай-брейк до найнижчої дошки, яка ще не є виключена. Продовжуйте повторювати цей тай-брейк таким же чином, доки рівний рахунок не буде ліквідовано.

13. Тай-брейки для командних змагань

Усі тай-брейки, описані в статтях 6-10, або деякі їх варіанти також можуть бути

застосовані для команд, використовуючи очки МО або ІО для обрахунку тай-брейку команди – перший показник є основним за замовчуванням, якщо інше явно не вказано.

13.1 Матчеві очки або ігрові очки (МО та ІО)

Матчеві очки в командних змаганнях як основний показник і ігрові очки як тай-брейк або навпаки.

13.2 Розширений Зоннеборн-Бергер для команд

При поєднанні МО та ІО доступні чотири комбінації тай-брейків Зоннеборна-Бергера. Можна використовувати будь-які з них або будь-які їх комбінації. Кожен (розширений) тай-брейк Зоннеборна-Бергера розраховується шляхом додавання для кожного суперника значення, яке визначається продуктом двох елементів:

- загальна кількість МО або ІО, отриманих суперником по закінченню турніру.

- кількість МО або ІО, отриманих проти цього суперника.

Існують такі чотири варіанти:

13.2.1 Загальна кількість МО суперника × набрані МО.

13.2.2 Загальна кількість МО суперника × набрані ІО.

13.2.3 Загальна ІО суперника × набрані МО очок.

13.2.4 Загальна ІО суперника × набрані ІО.

Див. статтю 16 щодо обрахунку незіграних турів

13.3 Розширена особиста зустріч команд

13.3.1 Застосовується правило особистої зустрічі (Стаття 6), спочатку використовуючи основний показник (МО або ІО), а потім, якщо всі команди все ще мають однакові результати, використовується другий показник (тай-брейк).

13.3.2 Якщо дві команди все ще мають однакові результати як у МО, так і в ІО, у правилах змагань має бути зазначено, чи застосовуються тай-брейки для командних нокаутів (стаття 12), і, якщо так, які саме та в якому порядку.

13.3.3 Кожного разу, коли визначається нова підгрупа команд з однаковими результатами, то нову підгрупу треба перезапустити згідно 13.3.1.

13.4 Сума очок та сили суперників

Цей тай-брейк є сумою таких двох показників:

13.4.1 другий показник результату команди (Ю, якщо перший показник є МО, або навпаки)

13.4.2 показник, що представляє силу його суперників (називається Силою суперників).

Це значення є результатом наступного поділу:

а. чисельник - значення Бухгольца команди, виходячи з основного показника (примітка: якщо значення цього тай-брейку має бути відомим перед початком останнього туру, застосовується попередній (Fore) Бухгольц).

б. знаменник - нормалізуючий фактор, основний показник, поділений на найвищий другий показник (або на інше значення, якщо це передбачено Регламентом змагань), який можна отримати в одній партії і округлений до найменшого цілого.

14. Модифікатор

Кожен тай-брейк на основі суми значень (які можуть виходити з результатів, рейтингів або будь-якого значення, обчисленого з їх використанням) можна перевизначити, застосувавши модифікатор, який є способом варіювати елементи, які є частиною розрахунку, зазвичай виключаючи деякі з цих елементів або, рідше, додаючи деякі:

14.1 Скорочення-1: Вилучити найменш значуще значення

14.1.1 Це найчастіше використовуваний модифікатор, що застосовується у багатьох тай-брейках. Найбільш часто використовувані:

а. Бухгольц-1 (вилучити суперника з найменшою кількістю очок)

б. Рейтинг-1 (вилучити суперника з найнижчим рейтингом)

в. Сума прогресивних очок -1 (вилучити рахунок, отриманий після першого туру)

д. Зоннеборн-Бергер-1 (вилучити суперника з найнижчим результатом - якщо їх більше одного, виключити того, з яким було досягнуто найгіршого результату).

14.1.2 У командних змаганнях усі розширені тай-брейки Зоннеборна-Бергера для команд (див. статтю 13.2) розраховуються за винятком одного із суперників з основним показником (MP або Ю) - маючи вибір того, з яким було досягнуто найгіршого результату.

14.2 Скорочення-2: Вилучити два найменш значущих значення

Найчастіше використовується Бухгольц-2 .

14.3 Усереднений - 1: Вилучити найменше та найбільш значуще значення (у такому порядку)

Найчастіше використовується усереднений Бухгольц-1 .

14.4 Усереднений - 2: вилучити два найменших і два найбільш значущі значення (у такому порядку)

Найчастіше використовується усереднений Бухгольц-2

14.5 Поріг: Зміна порогу

Найбільш поширена модифікація в Койя: поріг у 50% від максимально можливого результату у турнірі може бути збільшений або зменшений на половину очка за один раз, щоб відповідно менше або більше учасників брали участь у оцінці тай-брейку.

14.6 Усі модифікатори підпадають під дію статті 16 – Обрахування незіграних турів

15. Незіграні тури

15.1 Незіграний тур — це будь-який тур, у якому учасник, незалежно від того чи мав суперника відповідно утворення пар учасників або не мав, не зіграв партію в особистому турнірі або у матчі у командного турніру.

15.2 У турнірах із задалегідь визначеними парами партії результати яких були присуджені (штраф, неявка тощо – це єдині можливі незіграні тури) розглядаються як звичайні партії.

15.3 Для турнірів за швейцарською системою застосовується Стаття 16.

16. Обрахування незіграних турів в швейцарських турнірах

В особистих або командних швейцарських турнірах тай-брейки Бухгольца (див. Статтю 8.1), Зоннеборна-Бергера (див. Статті 9.1 і 13.2) та їх варіанти (Попередній Бухгольц, див. Статтю 8.3; і модифікатори (див. Статті 14.1-14.4), які прямо чи опосередковано базуються на результатах суперників та залежать від наявності незіграних турів у протоколах учасників.

16.1 У цьому розділі використовуються такі визначення:

16.1. Півочковий бue або нульочковий бue по запиту учасника (примітка: при вибутті учасника з турніру після будь-якого туру - це нуль)

16.1.2 Доступний для гри тур: будь-який тур, у якому учасник зіграв свою партію або

був звільнений від гри при жеребкуванні (bye), суперник не прибув на партію або інші непередбачені обставини, що призвели до отримання гравцем цілого очка через звільнення від гри

16.2 Незіграні тури (партії) можна розділити на такі категорії:

16.2.1 Звільнення від гри при жеребкуванні і отримання при цьому очка

16.2.2 Зарахування перемоги без гри (неявка суперника тощо)

16.2.3 Вує по запити учасника після якого слідує принаймні один доступний для гри тур

16.2.4 Зарахування поразки без гри (неявка суперника тощо)

16.2.5 Вує по запити учасника за яким не слідує жодні доступні для гри тури

16.3 Якщо учасник має незіграні тури, у такому випадку з єдиною метою обчислення тай-брейку його суперників, рахунок учасника коригується таким чином:

16.3.1 Незіграні раунди категорій 16.2.1, 16.2.2, 16.2.3 і 16.2.4 оцінюються за результатом (перемога, нічия, поразка), що відповідає нарахованій кількості очок або, для команд - матчевих та ігрових очок.

16.3.2 Незіграні тури категорії 16.2.5 оцінюються як нічия.

16.4 Щоб розрахувати власний тай-брейк учасника, будь-який з його незіграних турів оцінюється так, ніби гра була проти віртуального суперника, який має таку саму кількість очок, як і сам учасник, і закінчилася з результатом (перемога, нічия, поразка), що відповідає нарахованій кількості очок.

Примітка: для командних змагань «очки» означають «матч-очки та ігрові очки».

16.5 Якщо використовується модифікатор, який вимагає скорочення найменш значущого показника (див. Статті 14.1-14.4), рахунок на тай-брейку для учасника, який має штрафні програші або Вує по запити учасника серед незіграних турів, натомість обчислюється шляхом скорочення найменшого здобутку з незіграних турів такого роду, якщо такий здобуток не нижчий за найменш значущого показника - якщо він нижчий, немає винятку: найменш значуще значення видаляється (див. Статтю 14.1).

16.6 Правила змагань можуть заздалегідь визначати альтернативні положення до Статей 16.3, 16.4 або 16.5.